

Musik

Formål og perspektiv

Vi finder aftryk af menneskets universelle tilknytning til musikken blandt de ældste arkæologiske fund - en udtryksform der bryder gennem adskillelse i tid, kultur og sted. Musikken bevæger os umiddelbart, selv før vi forstår det talte sprog, og står således som en af pædagogikkens vigtigste kilder til betragtning, indsigt og udvikling af den enkelte elev. Musikken byder på et register af steminger og kontraster, der er så nuancerede og spænder så vidt, at det aldrig ophører med at glæde, forundre og udfordre, gennem hele skoleforløbet og videre derfra. Gennem musikken er vi således hjulpet til en større indsigt i os selv og den mangfoldige verden, vi lever i.

Emneområder

Musikteori

Her arbejdes med at kvalificere elevernes musikoplevelser ved læren om toner, noder, rytmer, tonearter og skalaer, akkorder, harmoniske funktioner, harmonisering, stemmeføring og arrangement. Forståelsen opnås gennem udvalgte eksempler samt elevernes selvstændige arbejde med emnerne, såvel praktisk som teoretisk.

Hørelære

Ud fra hver enkelt elev arbejdes med de auditive discipliner som f.eks. bestemmelse af toneart, taktart, form, klange og intervaller, korrektionsøvelser og diktatøvelser.

Musikhistorie

Med udgangspunkt i musikken hos naturfolk og tonekunsten i oldtidens kulturer gennemgås den europæiske kunstmusiks udvikling gennem middelalderen, renæssancen og barokken over 1700-tallets wienerklassik og romantikken frem til det 20. århundredes musik.

Undervejs kommer ind på udviklingstendenser i musikhistorien, ligesom forskellige harmoni, tonalitet og skalatyper sættes i et musik- og kulturhistorisk perspektiv. Undervejs diskuteres det dionysiske og det apollinske princip som formgivende kræfter i musikhistorien.

Korsang

Her arbejdes grundigt med stemmepleje – samt praktiske øvelser for udvidelse af stemmeomfang, klangfuldhed, præcision og fleksibilitet samt åndedrætsøvelser. Herudover arbejdes med solmisation, - med særlig vægt på intonation og samklangsøvelser, såsom at synge treklange i dur og mol, kadencer med mere, rytmeøvelser, artikulationsøvelser og et arbejde med dynamik og musikalsk udtryk. Endelig indøves flerstemmige sange á cappella eller med instrumental ledsagelse. I undervisningen gives der eleverne mulighed for at stifte bekendtskab med nogle af kor- og musiklitteraturens store værker.

Orkester

I orkester arbejdes med at opøve forståelsen af det musikalske samspils forudsætninger d.v.s. orkesterdisciplin, musikalsk indlevelse, instrumentale færdigheder, gehør, nodelæsningsfærdigheder og på denne måde ligeledes at udvikle elevens sociale kompetencer. Eleven får gennem musikalsk udfoldelse mulighed for at udtrykke sig kunstnerisk i samspil med sine medmusikanter.

Instrumentalundervisning

Til solo- og holdundervisning arbejdes der med at kunne udtrykke sig på sit instrument. Der arbejdes således både teknisk og musikalsk målrettet mod et personligt udtryk. Eleven beskæftiger sig i timerne instrumentalt med udvalgte stykker fra musikhistoriens forskellige perioder og genrer. Der arbejdes med nodelæsning, musikteori i forhold til instrumentet, rytmeformennelse, artikulation og klang på instrumentet. Koncerter både internt og eksternt er med til at elevens musikalitet bliver udviklet og næret.

Kompetencemål

Musikteori

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- selvstændigt udføre en harmonisering af en enkel koral ud fra en given melodi
- udføre en harmonisering af et rytmisk stykke musik
- foretage en funktionsanalyse af f.eks. en Bach koral.
- udarbejde enkelte lige korstemmer både klassisk og rytmisk.
- foretage trinanalyse af et stykke rytmisk musik
- læse og forstå g-nøgle og basnøglen samt kunne orientere sig i andre nøgler
- overføre et nodebillede til musik.

Hørelære

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- analysere et musikstykkets opbygning, herunder bestemmelse af intervaller med rimelig sikkerhed, genkende treklange i dur og mol form samt angive tone- og taktart.
- have kendskab til solmisation.

Musikhistorie

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- beskrive hovedlinjerne i musikhistorien fra middelalderen og frem til i dag med vægt på europæisk kunstmusik
- genkende centrale kompositionstyper, instrumenttyper, former og besætninger
- dokumentere kendskab til centrale komponister, stilskabere, udøvere og et udvalg af værker fra middelalderen og frem til i dag
- tyde udviklingstrin i musikken historisk og kunstnerisk
- høre forskel på musikalske form- og stilelementer
- erhverve sig kendskab til koblingen mellem kunst og samfund
- kende til dionysiske og apollinske elementer i musikken og andre kunstarter

Korsang

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- Orienter sig kvalificeret i et nodebillede
- Lytte sig ind i en musikalsk helhed
- Synge rent og kunne være i en fælles puls
- Holde sin stemme i en samklang
- Indgå aktivt i et fællesskab omkring indstuderingen og fremførelsen af et stykke musik

Orkester

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- opøve en musikalsk indlevelse og forståelse
- få udbygget sin erfaring med toneartskendskab gennem udvalgte værker
- anvende nodelæsning på et niveau, der muliggør musikalsk samarbejde
- opnå et musikalsk overskud ved selvstændig øvning, orkesterprøver og fremførsler
- arbejde konstruktivt sammen med andre ved at indordne sig i orkesterklangen
- kunne skifte bevidst mellem en solo- og en orkesterklang

Instrumentalundervisning

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- opnå musikalsk indlevelse og forståelse gennem selvstændige musikoplevelser
- opøve et sikkert toneartskendskab
- sætte sig ind i et nyt musikstykke af passende sværhedsgrad på egen hånd.
- udføre et givent musikstykke på et solidt teknisk grundlag i en sådan grad, at der kan fremstå et personligt udtryk
- opnå fortrolighed med de enkelte stilarter og opnå et bredt repertoirekendskab

Evaluering

Elevens udbytte af musikundervisningen vurderes ud fra de individuelle lektioner i instrumentet, deltagelsen i timerne, udarbejdelse af selvstændige opgaver samt deltagelse i indøvelse og opførsel af musik i større og mindre sammenhænge.